

TRANSFER VÝZKUMNÝCH POZNATKŮ MEZI AKADEMIKY A UČITELI: VÝSLEDKY PILOTNÍHO ŠETŘENÍ

Michaela Spurná

Klíčová slova: transfer, akademik, učitel, pedagogický výzkum, pilotní šetření, dotazníky

Cílem pilotního šetření bylo ověřit výzkumné nástroje, které byly zkonstruovány k identifikaci transferu pedagogického výzkumu učiteli a akademiky: vnímání transferu jako procesu, vnímání účelu využívání poznatků, zdroje užívané při hledání poznatků, ale i vnímání charakteristik poznatků vzešlých z výzkumů a aktérů procesu (akademika a učitele) a jejich sociálního systému. Pilotní šetření a ověření kvality nástrojů je fází předcházející ostré fázi, ve které se budou data sbírat u náhodně vybraného souboru a která má za cíl identifikovat vnímanou úroveň transferu poznatků z pedagogického výzkumu.

V současnosti je kladen důraz na přenositelnost – transfer výzkumných poznatků do praxe (např. OECD nebo WERA apod). V ČR se objevuje až v posledních letech (Kuřina 2013). Rogersova (2003) teorie hovoří o 4 elementech, které se významně účastní transferu nových poznatků do praxe. Jedná se o produkt, aktéry transferu, kanály a čas. Transfer jako proces přenosu nových poznatků je možno zpřehlednit do 6 fází (Becheikh, et al., 2010). Havelock (1971) k uvedeným teoriím nabízí referenční rámec, který popisuje propast mezi teorií a praxí (McIntre, 2005; aj.). Zahrnuje do něj sociální (sub)systémy a bariéry plynoucí z přenosu informací mezi nimi. Uvedené teorie jsou základem pro výzkumné otázky a přesnou operacionalizaci základních elementů – výzkumných konstruktů. S uvedenými konstrukty pracují v operační podobě uvedení autoři, ale i např. Estabrook, et. al. (2006).

Pilotáž byla zaměřena na ověření kvality operacionalizace základních výzkumných konstruktů – konstruktovou validitu. Data byla sbírána na všech úrovních měření (od kategoriálních – demografické, ordinální – Likertova škála až po metrická – škálování a demografické údaje). Získaných dotazníků ze strany učitele bylo 55, ze strany akademika 36. Převedená data

do číselné podoby byla rozdělena do příslušných částí a podrobena multivariační analýze – konstruktové validitě (FA – PCA) a položkové analýze Cronbachovo alfa. Dále byly provedeny základní deskriptivní analýzy pro první zjištění.

Pilotáž je nezbytnou fází výzkumu k ověření spolehlivosti výzkumných nástrojů. K ověření pomohly analýzy jako faktorová analýza, položková analýza aj. Získané hodnoty validity a reliability měřených konstruktů pomohly postoupit výzkum do ostré fáze. V příspěvku jsou představeny základní výsledky z pilotáže (spíše deskriptivní povahy).

Bibliografie

Becheikh, N., Ziam, S., Idrissi, O., Castonguay, Y., & Landry, R. (2010). How to improve knowledge transfer strategies and practices in education? Answers from a systematic literature review. *Research in higher education journal*, 7, 1-21.

Estabrooks, C. A., Thompson, D. S., Lovely, J. J. E., & Hofmeyer, A. (2006). A guide to knowledge translation theory. *Journal of Continuing Education in the Health Professions*, 26(1), 25-36.

Havelock, R.G. (1971). *Planning for innovation through dissemination and utilization of knowledge*. Ann Arbor, MI: University of Michigan, Institute for Social Research.

McIntyre, D. (2005). Bridging the gap between research and practice. *Cambridge Journal of Education*, 35(3), 357-382.

Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovation*. 5th Edition. New York: Free Press.

Kuřina, F. (2013). Účel pedagogiky a její metodologický standard. *Pedagogická orientace*, 23 (4), 579 – 586. Dostupné z <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/702/663>